

DOROTA POCIASK-FRĄCEK

PRZESZŁOŚĆ/TERAŻNIEJSZOŚĆ/ PRZYSZŁOŚĆ

- spotkanie -

**PROGRAM ORGANIZACYJNO-FINANSOWY
INSTYTUTU MYŚLI POLSKIEJ IM. WOJCIECHA KORFANTEGO
W KATOWICACH**

SIEMIANOWICE ŚLĄSKIE 2022

IDEA

Instytut Myśli Polskiej im. Wojciecha Korfanteo zajmuje znaczące miejsce na mapie kulturalnej województwa śląskiego jako instytucja nie tylko dbająca o dziedzictwo kulturowe, ale także aktywnie angażująca się w kształtowanie tożsamości regionalnej za pośrednictwem realizowanych projektów społeczno-edukacyjnych. Kształtowanie wrażliwości poznawczej i estetycznej u najmłodszych odbiorców kultury stanowi jeden z ważniejszych celów misyjnych Instytutu, co w przyszłości będzie miało bezpośredni wpływ na umiejscowienie „kultury” w życiu codziennym każdego mieszkańca i uczestnika życia kulturalnego regionu.

Prowadzenie edukacji kulturalnej i animacji w obszarze dziedzictwa kulturowego jest ściśle powiązane z rolą Instytutu jaką pełni w obszarze ochrony i gromadzenia zbiorów dziedzictwa przeszłości; w tym dokumentowania wytworów kultury regionalnej, ich dokumentację i archiwizację, a następnie upowszechnienie szerszej publiczności oraz prowadzenia działalności naukowo-badawczej, w tym działalności wydawniczej.

Swoje działania statutowe Instytut realizuje przy wsparciu merytorycznym Rady Programowej oraz w oparciu o dotację podmiotową Organizatora - Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, który rokrocznie zapewnia stabilną sytuację finansową instytucji, co umożliwia organizację jej działalności.

Działania kulturotwórcze związane z upowszechnieniem dziedzictwa kulturowego - które w przypadku Instytutu Myśli Polskiej im. W. Korfanteo stanowi jeden z nadrzędnych celów jego działalności statutowej - odnoszą się do jego misyjności:

- a. w imię pamięci o przeszłości i znaczeniu dziedzictwa kulturowego dla przyszłych pokoleń, w celu kształtowania nie tylko poczucia przynależności i tożsamości regionalnej, ale także postawy historycznej;
- b. w imię dokumentowania i archiwizowania współczesnych wytworów kultury dla przyszłych pokoleń, w tym wartości materialnych i niematerialnych;
- c. w imię kreowania i kształtowania uniwersalnych wartości w obszarze dziedzictwa kulturowego dla przyszłych pokoleń i wytyczenia nowych standardów interpretowania tożsamości regionalnej jako elementu kultury narodowej i europejskiej.

Owe trzy podstawowe filary działalności Instytutu Myśli Polskiej im. W. Korfanteo były dla mnie punktem wyjścia do zaproponowanego przeze mnie programu funkcjonowania Instytutu wokół tematu „spotkania” - PRZESZŁOŚCI/TERAŹNIEJSZOŚCI/PRZYSZŁOŚCI - w tym wzajemnego przenikania się zjawisk kulturowych, które mają bezpośredni wpływ na kształtowanie nie tylko kompetencji kulturowych, ale także poczucia przynależności do danej wspólnoty, miejsca,

miasta i regionu. Kazimierz Kutz określał to mianem „heimatu” - miejsca, które od najmłodszych lat kształtuje naszą tożsamość, w tym tą symboliczną „związaną z kulturą”. Owym "heimatem" - nie tylko dla mieszkańców regionu - winien być Instytut Myśli Polskiej im. W. Korfanteo - jako miejsce „twórczych spotkań”.

Realizacja w/w wytycznych bezpośrednio przełoży się na wzmocnienie marki Instytutu jako instytucji, która stawia pytania o wzajemne wpływy i przenikanie się historii, dziejów i dziedzictwa regionu, w tym kultury, z jego wielokulturowością oraz bogatą tożsamością regionalną. To także dorobek intelektualny, badawczy oraz artystyczny, który nie tylko dokumentuje rzeczywistość, ale także kreuje wydarzenia kulturotwórcze, które umożliwiają dialog „przeszłości z przyszłością”, zaznaczając tym samym miejsce Instytutu na mapie kulturalnej Polski.

CELE I ICH REALIZACJA

Zaproponowany przeze mnie program funkcjonowania Instytutu skupia się wokół następujących celów strategicznych, które chciałabym zrealizować w okresie trzyletniej kadencji:

- a. wypracowania spójnego programu realizowanego zarówno na arenie regionalnej, ogólnopolskiej i międzynarodowej w oparciu o nowopowstałą strategię rozwoju Instytutu zaproponowaną przez Dyrektora przy wsparciu Rady Programowej. Strategia rozwoju instytucji stanowi niejednokrotnie załącznik do programów Kreatywna Europa oraz Europa dla Obywateli, które są finansowane z UE;
- b. wypracowania nowego modelu prowadzenia działalności Instytutu w oparciu o platformy tematyczne wprowadzone do planu merytorycznego i planu finansowego instytucji, jak:
 - platforma dziedzictwa kulturowego wraz z turystyką kulturową;
 - platforma edukacji kulturalnej, edukacji regionalnej i animacji społecznej;
 - platforma projektów, w tym Laboratorium Pracy Twórczej;
 - platforma nauki, badań i rozwoju;
- c. zarządzania Instytutem, w oparciu o zarządzanie projektowe, co wprowadza uporządkowany i konsekwentny mechanizm delegowania i weryfikowania uprawnień na pracowników poszczególnych działów funkcjonujących w strukturze organizacyjnej Instytutu;
- d. prowadzenie nowoczesnej i skutecznej polityki marketingowo- komunikacyjnej;

e. zapewnienie racjonalnej gospodarki finansowej Instytutu.

Instytut Myśli Polskiej im. W. Korfatego powinien umocnić swoją markę nie tylko jako instytucji działającej w obszarze dziedzictwa kulturowego i promocji tożsamości regionalnej. Należy podkreślić jego rolę w wielokulturowym dialogu - już nie tylko regionu, ale także przenikającej się kultury europejskiej. To co kształtuje naszą tożsamość to język oraz kultura, które stanowią o naszej odmienności i odrębności na tle innych państw wraz z ich historią i pamięcią o przeszłości. Owa różnorodność to jedna z najważniejszych wartości Unii Europejskiej, która finansuje programy, jak Kreatywna Europa, które wspierają projekty kulturalne państw członkowskich, w poszanowaniu ich różnorodności narodowej i regionalnej, ale równocześnie podkreślając znaczenie „wspólnego dziedzictwa kulturowego”. Tym bardziej tego typu działania są jak najbardziej zasadne ze względu na prowadzoną politykę kulturalną Unii Europejskiej, która „szanuje swoją bogatą różnorodność kulturową i językową oraz czuwa nad ochroną i rozwojem dziedzictwa kulturowego Europy” (art. 3 TUE).

PROGRAM

Osią programową Instytutu Myśli Polskiej im. W. Korfatego jest „spotkanie” przeszłości z przyszłością w oparciu o działania realizowane współcześnie, „tu i teraz”, które mają realny wpływ na rozwój miasta, regionu i jego mieszkańców, przy jednoczesnym zachowaniu misyjności Instytutu wobec pamięci historycznej, dziedzictwa regionu oraz kształtowania kompetencji kulturowych.

Tak jak pisałam wcześniej, program Instytutu będzie realizowany w oparciu o zaproponowane platformy w obszarze współpracy na poziomie miasta i regionu, współpracy ogólnopolskiej oraz współpracy międzynarodowej, co bezpośrednio przełoży się na platformy tematyczne ujęte w planie merytorycznym i finansowy funkcjonowania Instytutu na dany rok. Każda platforma będzie dysponowała własnym rocznym budżetem, co znacznie umożliwi dyscyplinę finansową związaną z planowaniem i wydatkowaniem publicznych środków finansowych na poszczególne zadania ujęte w planie finansowym Instytutu.

Dotychczasowa działalność Instytutu realizowana w ramach Działu Historii, Centrum Dziedzictwa Kulturowego, Obserwatorium Kultury, Centrum Edukacji i Animacji oraz Moby-Dig, byłaby uzupełniona m.in. o następujące projekty:

WIELOKULTUROWOŚĆ. WARTOŚCIĄ KULTURY EUROPEJSKIEJ. Organizacja kongresu połączona z ogólnopolskim konkursem. Kongres będzie się odbywał co trzy lata z głównym motywem przewodnim nawiązującym do współczesnej europejskiej sceny politycznej, społecznej i kulturowej. Współpraca z Instytutami Polskimi w Europie.

FORUM DZIEDZICTWA KULTURY PRZEMYSŁOWEJ. Organizacja konferencji oraz debat tematycznych poświęconych „dziedzictwu kulturowemu” przy wsparciu i współpracy m.in. z Narodowym Instytutem Dziedzictwa, Narodowym Centrum Architektury i Urbanistyki oraz Międzynarodowym Centrum Kultury w Krakowie;

NA SKRAJU JUTRA. Spotkanie przeszłości z przyszłością. Organizacja konkursu na projekty edukacyjne promujące dziedzictwo kulturowe województwa śląskiego.

KODY KULTURY. Spotkania autorskie z twórcami związanymi z regionem, jak: Dorota Kobiela, Magdalena Piekorz, Weronika Murek, Irma Kozina, Tadeusz Sławek, Jan Miodek. Spotkania będą miały charakter paneli dyskusyjnych, z aktywnym udziałem publiczności.

STRATEGIA REALIZACJI CELÓW I PROGRAMU Z UWZGLĘDNIENIEM AKTUALNEJ SYTUACJI INSTYTUTU W ODNIESIENIU DO ANALIZY SWOT- RAPORT OTWARCIA

Analiza została opracowana w oparciu o informacje przygotowane przez Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego na potrzeby przeprowadzenia konkursu na stanowisko kandydata na stanowisko Dyrektora, informacji uzyskanych na stronie internetowej oraz w nawiązaniu do Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” - Zielone Śląskie z obszaru „Kulturalne Śląskie”.

SILNE STRONY	SŁABE STRONY
--------------	--------------

- atrakcyjna lokalizacja Instytutu, w centrum miasta Katowice; - wyposażenie zaplecza technicznego wraz z infrastrukturą; - instytucja rozpoznawalna w regionie; - instytucja posiadająca już odbiorcę i uczestnika wydarzeń; - różnorodna oferta z obszaru dziedzictwa kulturowego, edukacji kulturalnej oraz szkoleń kadry kultury; - wykwalifikowana kadra; - stabilizacja finansowa w oparciu o dotację Organizatora;	- brak miejsc parkingowych dla uczestników wydarzeń w obszarze Instytutu; - brak spójnej identyfikacji wydarzeń i projektów realizowanych przez Instytut; - brak prowadzenia polityki informacyjnej ukierunkowanej na bezpośredni kontakt z odbiorcą, w tym poprzez badania i ankiety; - zawieszenie organizacji projektów długofalowych; - ograniczenie indywidualnego rozwoju pracownika, w tym o stypendia; - obniżenie dotacji podmiotowej; - brak zapewnienia dotacji celowej ze strony Organizatora na wkład własny do projektów ogólnopolskich i międzynarodowych;
SZANSE	ZAGROŻENIA
- opracowanie strategii rozwoju Instytutu przy wsparciu Rady i zaproszonych kuratorów do projektów; - współpraca z Metropolią w obszarze kształtowania polityki kulturalnej; - produkcja z partnerami projektów regionalnych, ogólnopolskich oraz międzynarodowych; - wprowadzenie modelu zarządzania projektowego; - prowadzenie programu Instytutu w oparciu o platformy tematyczne; - pozyskiwanie środków finansowych w ramach programów operacyjnych oraz tzw. mecenatu; - wspieranie podnoszenia kwalifikacji pracowników; - wprowadzenie „wolontariatu”	- brak dokumentu- strategii rozwoju Instytutu; - ograniczenie współpracy regionalnej, ogólnopolskiej oraz międzynarodowej ze względu na niestabilną sytuację po-pandemiczną w instytucjach; - brak elastyczności zespołu do proponowanych zmian w obszarze zarządzania; - obniżenie wysokości dotacji podmiotowej od Organizatora; - nie pozyskanie środków finansowych z programów operacyjnych ; - brak pozyskania mecenasów i Sponsorów; - brak szkoleń dla pracowników; - wstrzymanie programu wolontariatu;

Dział Komunikacji i Promocji nie odpowiada tylko za politykę promocyjną Instytutu i kontakty z mediami, ale także za politykę informacyjną ukierunkowaną na odbiorcę, w tym badania jego potrzeb na podstawie przeprowadzonych badań, w tym opracowania ankiety badawczej dla grupy otwartej oraz zamkniętej, czy też przeprowadzenia wywiadów kwestionariuszowych i swobodnych. Pamiętajmy o misyjności Instytutu w obszarze kształcenia aktywnych i świadomych odbiorców kultury, tym bardziej powinniśmy poznać ich zdanie na temat oceny jego działalności, i to we wszystkich aspektach jego funkcjonowania. Nie należy się obrażać za krytyczne uwagi, ale zastanowić się jak je wykorzystać by przyciągnąć więcej widzów, również tych krytycznych. To również „spotkanie” i rozmowa z odbiorcą powinna nas motywować.

Instytut powinien być instytucją komunikującą się za pośrednictwem nowym mediów i kanałów społecznościowych ze wszystkimi grupami społecznymi, przy wsparciu odpowiednich kanałów promocyjnych. Instytut powinien być bardzo aktywna w social mediach: Facebooku, Twitterze, Instagramie, czy też posiadać swój własny profesjonalny kanał YouTube. Zasadnym wydaje się wprowadzenie nowych rozwiązań Email marketingu - już nie tylko klasyczny email marketing, newslettery+autorespondery, ale także wprowadzenie np. event marketingu, czy też marketingu automation's (automatyczne dostarczanie wiadomości do wybranych odbiorców). W dzisiejszych czasach - ze względu na przedłużającą się pandemię - większość działań została przeniesiona do internetu. To ważne, aby umiejętnie wykorzystać to medium. Tym samym Instytut ma możliwość opracowania programu składającego się z twórczych działań interaktywnych, prowadzonych audycji, czy też podcastów związanych z bieżącą działalnością Instytutu.

ORGANIZACJA I MODEL ZARZĄDZANIA

Swoją rolę dyrektora widzę jako osoby sprawującej nie tylko funkcję reprezentanta i dyrektora Instytutu, ale także pomysłodawcę i autora projektów kulturotwórczych oraz opiniotwórczych, zarówno na arenie regionalnej, ogólnopolskiej i międzynarodowej, przy wsparciu zaproszonych do współpracy także kuratorów.

Jestem osobą, która aktywnie angażuje się w pracę i stawia na dialog oraz wzajemne porozumienie pomiędzy pracownikami. To zespół Instytutu Myśli Polskiej im. W. Korfańskiego jest zasobem, który Dyrektor winien wspomóc również od strony projektowej, stawiając właśnie na spotkanie i rozmowę z pracownikami, co winno się przełożyć bezpośrednio na działania, w tym także na indywidualny rozwój zawodowy pracowników, a także samą atmosferę w miejscu pracy.

W trakcie trwania mojej ewentualnej kadencji chciałabym wprowadzić w Instytucie model zarządzania projektowego, który stanowi także istotny element w opracowywaniu dokumentacji kontrolnej instytucji, w tym w obszarze audytu oraz kontroli zarządczej.

Model zarządzania projektowego polega na delegowaniu przez Dyrektora uprawnień na lidera zespołu, który koordynuje projekt i zarządza nim na każdym etapie jego realizacji. Liderami projektu są najczęściej Kierownicy działów, którzy rozdzielają zadania na poszczególnych pracowników, kontrolują i odpowiadają za budżet, gromadzą i kontrolują wszelką dokumentację. Tego rodzaju forma współpracy na linii Dyrektor - Lider projektu pomaga nie tylko w skutecznym zarządzaniu zadaniami, ale pozwala na przeprowadzenie bieżącej analizy w celu m.in. : optymalizacji i racjonalizacji kosztów; prognozowania wydatków na etapie planowania w systemie rocznym, kwartalnym, miesięcznym w zależności od ciągłości danego zadania; wprowadzania na bieżąco zmian w obszarze kontraktowania usług i kosztorysów oraz opracowanej dokumentacji organizacyjno-finansowej określonej w Regulaminie Obiegu Dokumentów.

Istotnym elementem modelu zarządzania projektowego jest także mechanizm oceny pracowniczej, zarówno na linii Dyrektor - Lider oraz Lider- pracownicy zespołu, który jest czytelny ze względu na cotygodniowe spotkania i rozmowy na temat organizacji i realizacji poszczególnych zadań zarówno programowych, inwestycyjnych i administracyjnych. Bardzo łatwo wychwycić jest błędy, opóźnienia lub niedociągnięcia związane z prowadzeniem projektu. Tego typu analiza pozwala na wsparcie Lidera projektu przez Dyrektora, oddelegowanie do projektu dodatkowego pracownika, zmianę Lidera projektu lub przekazanie zadania innemu zespołowi. Jest też bardzo pomocne przy opracowaniu systemu motywacyjnego i systemu premiowania pracowników, co również ułatwia ocenę roczną.

POLITYKA FINANSOWA

Organem zarządzającym oraz nadzorującym Instytut jest Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego. Instytut działa w oparciu o dotację podmiotową Organizatora, która zapewnia stabilną sytuację finansową instytucji. Wysokość dotacji podmiotowej na rok 2022 została ujęta w kwocie 7 000 000 zł , w tym remonty, co stanowi przeszło ok. 90 % z kwoty całłościowej przychodów ujętych w planie finansowym Instytutu na dany rok (7 865 603 zł). Różnicę stanowią wypracowane środki własne Instytutu z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej, jak: wynajem pomieszczeń, sprzedaży usług oraz pozyskanych środków z programów operacyjnych.

Analiza sprawozdań finansowych Instytutu wykazała, iż dotacja podmiotowa Organizatora w większości pokrywa koszty z tytułu wynagrodzeń osobowych wraz z pochodnymi, ubezpieczenia społeczne, podatki od nieruchomości, koszty utrzymania obiektów, w tym energii elektrycznej i ogrzewania oraz koszty zakupu materiałów i częściowo usług obcych. Tym samym pozyskane i wypracowane przez Instytut środki finansowe w większości są przeznaczone na prowadzoną podstawową działalność merytoryczną oraz doposażenie instytucji.

Wysoki udział kosztów wynagrodzeń i ich pochodnych stanowi ok. 88 % kwoty całościowej ujętej w planie finansowym Instytucji. Oczywiście zdaję sobie sprawę, iż składowymi wynagrodzeń są nie tylko wynagrodzenia pracowników, lecz honoraria także współpracowników i osób zaproszonych do współpracy. Przeanalizowałabym ilość i strukturę organizacyjną zatrudnienia w poszczególnych komórkach organizacyjnych, w celu najbardziej optymalnego wykorzystania pracowników w odniesieniu do realizowanych przez nich działań, co przekłada się bezpośrednio na „mieralne” efekty ich pracy i ewe. wprowadzenia zmiany na stanowiskach pracy.

Podsumowując, chciałabym jednak podkreślić, że realizacja zaproponowanego przeze mnie programu wymagałaby stabilnego finansowania w postaci otrzymywanej dotacji podmiotowej od Organizatora oraz możliwości otrzymania dotacji celowej z przeznaczeniem na wkład finansowy do projektów, które byłyby zgłaszane do programów operacyjnych ogłoszonych podczas danego roku bieżącego. Dotyczyłoby to wydarzeń, które byłyby przedkładane każdorazowo Zarządowi Województwa Śląskiego, a które to projekty nie zostały uwzględnione w planie merytorycznym i finansowym Instytutu Myśli Polskiej im. W. Korfanteo na dany rok.

Z poważaniem

Dorota Pociask-Frącek

Oświadczam, iż zaproponowany program jest rezultatem mojej samodzielnej pracy i nie narusza praw osób trzecich w rozumieniu Ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych.

Dorota Pociask-Frącek